

Lausunto Kuusamon Ukonpalon tuulivoima-alueen osayleiskaavasta

2288/10.02.02/2025

KHALL 10.06.2025

Valmistelija

Tekninen johtaja Niina Kinnunen, 044 777 3380,
niina.j.kinnunen@suomussalmi.fi

Kuusamon kaupungin maankäyttö pyytää lausuntoa seuraavista tuulivoima-alueiden osayleiskaavoista:

Rikinkankaan tuulivoima-alueen osayleiskaava

Tölppäreen tuulivoima-alueen osayleiskaava

Ukonpalon tuulivoima-alueen osayleiskaava

Lausunnot on toimitettava viimeistään 12.6.2025 ensisijaisesti sähköpostilla osoitteeseen kaavoitus@kuusamo.fi tai kirjeellä osoitteeseen Kuusamon kaupungin maankäyttö, PL 9, 93601 KUUSAMO.

Kaava-aineistot ovat nähtävillä ja ladattavissa kaupungin verkkosivuilta osoitteesta <https://www.kuusamo.fi> Asuminen ja ympäristö – Kaavoitus – Nyt nähtävillä olevat kaavat

OX2 Green Finland Oy suunnittelee noin 70–80 tuulivoimalasta koostuvan tuulivoimapuiston rakentamista Kuusamon kaupungin lounaisosaan noin 35 kilometrin etäisyydelle Kuusamon keskustan eteläpuolelle. Suunnittelualue rajautuu Taivalkosken kuntarajaan ja sijaitsee lähimmillään noin 15,2 kilometrin etäisyydellä Suomussalmen kuntarajasta ja yli 31 kilometrin etäisyydellä valtakunnanrajasta.

Suunnittelualue sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa lähimmillään noin 15,2 kilometrin etäisyydellä Kainuun maakunnan pohjoispuolella ja lähimmillään noin 18,3 kilometrin etäisyydellä Lapin maakunnan kaakkoispuolella. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 97 km².

Ukonpalon tuulivoima-alueen osayleiskaavan laadinnan tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimapuiston sijoittuminen alueelle rakentamalla korkeintaan 80 tuulivoimalaa. Kunkin tuulivoimalan yksikköteho on noin 7–10 MW ja tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus enimmillään 300–350 metriä. Tuulipuisto koostuu tuulivoimaloista perustuksineen, niitä yhdistävistä maakaapeleista ja tuulipuiston sähköasemasta. Tuulivoimapuiston sisällä voimalat liitetään toisiinsa maakaapeleilla, jotka sijoitetaan pääsääntöisesti kunnostettavien ja rakennettavien huoltoteiden varteen.

Tuulivoimahankkeen sähkönsiirron toteuttamisen suunnittelussa tehdään yhteistyötä suunnittelualueen itäpuolella sijaitsevan Tölppäreen tuulivoima-alueen osayleiskaavahankkeen sekä koillispuolella sijaitsevan Rikinkankaan tuulivoima-alueen osayleiskaavahankkeen kanssa.

Tuulivoimahankkeen sähkönsiirto on toteutettavissa alustavasti Fingridin kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta 400 kilovoltin (kV) sähkönsiirtojohdolla, joka edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA). Fingridin kanssa keskusteluissa on päädytty ensisijaiseen verkon liityntäpisteeseen Seitenoikean uudelle 400 kV sähköasemalle vuoden 2030 tienoilla, kun asemaa ollaan laajentamassa nykyisestä 220/110 kV sähköasemasta. Sähkönsiirron johtoreitin suunnittelun lähtökohtana on ollut mahdollistaa suurjännitteinen sähkönsiirtoverkko itäiseen Suomeen käyttö- ja huoltovarmuus huomioiden.

Hankkeen toteuttaminen edellyttää tuulivoimapuiston rakentamisen mahdollistavan osayleiskaavan laatimista alueelle. Osayleiskaava suunnitellaan laadittavan oikeusvaikutteisena tuulivoimaosayleiskaavana, jolloin kunta voi myöntää rakentamisluvat osayleiskaavan (AKL 44 §, 77a § ja 77b §) perusteella.

Hankkeeseen sovelletaan lisäksi lakia ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) (252/2017: liite 1, kohta 7e). Ympäristövaikutusten arviointimenettely laaditaan samanaikaisesti kaavoituksen kanssa, mutta erillismenettelynä.

Kuusamon kaupunginhallitus on hyväksynyt Ukonpalon tuulivoimahankkeen kaavoitusaloitteen 18.6.2024 § 108.

Lausunto

Yleisesti on hyvä, että Kainuun pohjoispuolella Koillismaalla käynnistyy energiantuotantohankkeita. Suomussalmen kunta suhtautuu myönteisesti uusiutuvan energian hankkeisiin, jotka osaltaan edistävät yhteisiä tavoitteitamme sähkönsiirtoverkon suunnittelun, kehittämisen ja rakentamisen suhteen.

Suomussalmen kunta on linjannut, että vuonna 2017 perustetun Hossan kansallispuiston lähialueelle sijoittuvia tuulivoimahankkeita ei edistetä. Hossan kansallispuisto on huomioitu myös Kainuun maakuntakaavoituksessa. Suomussalmen kunta ei suhtaudu myönteisesti hankkeisiin, jotka vaarantavat Hossan kansallispuiston ympäristö- ja maisema-arvoja.

Tuulivoimalahankkeet voivat aiheuttaa alueelle maisema-, melu- ja välkehaittaa. Tuulivoimahankkeen edelleen kehittämisessä tulee erityisesti kiinnittää huomiota mahdollisiin haitallisiin vaikutuksiin sekä erillisillä mallinuksilla ja voimalaitoksien sijoittamisilla pyrkiä välttämään ne.

Tuulivoima-alueiden haitalliset vaikutuksen elinkeinoelämälle tulee arvioida ja minimoida ne. Erityisesti tulee huomioida matkailu ja poronhoito. Arvioinnissa on tarpeen huomioida niin yksittäiset tuulivoima-alueet kuin suunniteltujen alueiden yhteisvaikutukset.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavunkaava on hyväksytty 27.5.2025. Kaavassa ei ole esitetty Ukonpalon tuulivoima- aluetta.

Liite

Ukonpalo OAS 16.4.2025

Kunnanjohtajan esitys

Kunnanhallitus antaa Ukonpalon tuulivoima-alueen osayleiskaavasta esityslistatekstin mukaisen lausunnon.

Päätös

Toimeksi Tiedoksi

Kuusamon kaupunki